

Vrbovský farník

mesačník farnosti Vrbov – ročník II. – číslo **4/2008**



Veľká noc 2008



Kúpačka



Bola zahmlená jeseň, ten taký hnusný čas, keď je sychravé šero a jedinou krásou je, ak sa raz za týždeň podarí Slnku rozpustiť hmlu a všetky tie stromy, kriaky a bodliaky vytrčajúce z neduživej snehovej pokrývky zažiaria ľadovými ihličkami sriene. Ale už dlho nebolo vidieť modré nebo. Vtedy sa rozsvietili oči na tvári spolubrata Jozefa. „Podme sa pozrieť do studne.“ Ozaj mu nič neušlo. Na dvore jednej z kanónii na Spišskej Kapitule bola pekná kamenná studňa. Zobrali sme si horolezeckú a jaskyniarsku výstroj, povedali sme spolubývajúcim, kam ideme, aby vedeli, kde nás majú hľadať. Najprv sme do vedra dali sviečky a horiace sme ich spustili na lane až k hladine. Ktovie, čo za plyny tam môžu byť? Sviece horeli, tak sme usúdili, že asi ani my nezhasneme, ak zlaníme až na dno tej hlbokoznej studne. Kto totiž už bol v tejto časti Spišského Podhradia vie, že Kapitolu postavili v hlbokom stredoveku na dosť vysokom kopci, na kraji takej zvláštnej náhornej miniplaniny. Tú studňu vyrúbali do travertínu, až kým sa nedostali k vodnej žilke.

Upevnili sme si laná, skontrolovali horolezecké sedačky a baterky upevnené na prilbe a vhupli sme do tmavého otvoru. Studňa bola vymurovaná, či skôr vyskladaná z opracovaných kameňov. Modrastý kruhový otvor nad našimi hlavami sa vzdŕaľoval. Spájali nás s ním naše dve laná. Studňa sa rôzne kľukatila, no nie nejak veľmi, ale ako keby kopáči pred stáročiami obchádzali mimoriadne tvrdé miesta. Na jednom úseku sa dokonca nečakane rozšírila, až sme sa na už pomerne dlhých lanách mohli krásne hombať odrážajúc sa od stien podzemnej hrušky. Kamene boli stále tmavšie a ligotali sa na nich kvapôčky vody. Zelenkavý nádych machu bol stále skromnejší. Prišli sme až ku hladine. Voda bola číra, ako láska Márie Magdalény. Slávnostné ticho sme kazili tichým čľupkaním drobných zrníek piesku, ktoré sme odierali svojimi podrážkami zo starobylého muriva. Voda bola prekvapujúco hlboká. Ani sme ju nedokázali odmerať. Na dne studne sa ukazovali zaujímavé predmety. Zrejme do nej za tie stáročia čokoľvek spadlo. Ako do pasce na čas. Už to tam ostalo uväznené a vodou buď zničené, alebo zakonzervované. Lákalo to. Ale podstatu pasce sme nedokázali oklamať. Nemali sme výstroj na

potápanie sa do studenej čirej vody. Len sme ponorili do tej skvelej vodičky tváre s roztvorenými očami a balansovali sme pri tom centimetre nad rozhraním suchých a mokrých monteriek. Ale najviac ma udivovali krásne uložené kamene, ktorými bola studňa vymurovaná. Koľko v tom bolo práce. A ako to asi robili? Kopali a vykladali vykopanú rúru dreveným obložením? Až kým nenarazili na vodu? Potom – a to ani netuším ako – vymurovali studňu pod hladinou vody a potom hore, pričom drevené obklady postupne rozoberali? Možno ich nechali zamurované. Lenže ako murovali to najnižšie vodou zaplavené miesto? Odčerpali pred tým vodu? Skoro štyridsať metrov hore len pomocou vedier a lán? Lenže tá voda vírila na dne studne a v priľahlých škárach medzi kameňmi jemný piesok. Určite by pribúdala rýchlejšie, ako by ju pred vynájdением čerpadla dokázali odčerpať. Nuž niektoré aj zdanlivo jednoduché veci ostávajú tajomstvom. Boli sme v nej asi dve hodiny. Vyžumarovali sme von. Zapotili sme sa pri tom. Vonku už bola tma. Ostal vo mne obdiv k praotcom našich praotcov. Len s fľašami a primitívnymi nástrojmi zabezpečili domu pri studni vodu. Koľko bolo v tej studni kropajú potu a krvi. Koľko mesiacov to ktosi robil. Možno pri tej riskantnej práci aj ktosi prišiel k úrazu, alebo predčasne odišiel do večnosti. To všetko úsilie dnešný obyvateľ kanónie zrádza svojim pohľadným pitím vody z vodovodu. Ale studňa vie, akú má cenu. Trpezlivo čaká. Keď už nie svojou vodou, tak svojou podstatou je aj dnes užitočná. Ísť do hĺbky za pokladom sa dá v živote každého človeka. Pre jednu generáciu obyvateľov domu bolo menej namáhavé celý život si vodu donášať z údolia. Alebo od suseda. Určite to bolo ľahšie, ako sa trápiť s kopianím studne na kopci, do skaly podobnej mramoru a navyše s neistým výsledkom, či sa vôbec nejaká voda objaví. Išli do toho aj kvôli generáciám po nich. Hoci v tej dobe, ak chcel človek prežiť, musel byť podstatne väčší egoista, ako si vôbec vieme predstaviť. Teda vlastne vieme. Hoci nebojujeme o život zoči voči hrozbe hladu, moru, tatárskym vpádom a iným dnes už zažehnaným nebezpečenstvám, stávame sa omnoho viac do seba zahľadenejšími, ako bola ktorákoľvek generácia pred nami. Každý chce vybabrať s každým a všetci aspoň s jediným, alebo podľa možnosti s čím viacerými zákonmi štátov, v ktorých žijeme. Zatvárame sa do našich pohodlných domov, či kabín áut. Vákuové okná nás neizolujú len od chladu a hluku. Podvedome selektujeme, komu zdvihneme telefón, či otvoríme dvere. Sme z ľudí

unavení a zároveň nám zúfalo chýbajú priatelia. Keďže tých skutočných niet, alebo sa aspoň s určitosťou nedajú narýchlo nakúpiť v tesku, stále viac upadáme do divného behu životom. Kvôli lepšiemu zabezpečeniu a teda nezávislosti od ľudí, aby sme „hmotne zachránili“ rodinu, utekáme do vzdialených pracovných destinácií. Potom, až sa nám všetko podstatné v živote rozpadne, doputujeme už len k produktom destilácii.

Ako sa dá vzoprieť? Treba kopat' studne! Kto kope studňu, píše do zeme nesfalšovateľný podpis, že už nechce kočovať, ale chce niekde ostať. Že sa mu tu páči. Že chce po milovaní sa s manželkou piť čaj z vlastnej vody. Že chce vidieť, ako si syn po kosení namočí vzdorovitú šticu do čerstvo vytiahnutého vedra pretekajúceho striebrom pokladu, čo vykopal jeho otec. Že chce počuť pišťať vnučky pod náporom veľkonočných zvykov, keď si zatiaľ ešte cudzí mládenec požičia ich dedičné vedro plné viac rodinnej lásky, ako len obyčajnej vody, aby ho potom, až sa do toho domu prižení, odovzdal komusi podobnému z nasledujúcich generácii kúpačov. A nakoniec už len z večnosti pozorovať, ako naposledy ktosi s láskou omyje vodou z rodinnej studne rovnako chladné telo pred uložením do opaku studne. Ním je hrob. Lebo studňa sa kope, aby dávala život a hrob preto, lebo prišla smrť. Vari nie je nato stvorené naše srdce, aby pilo z prameňov lásky? Lásky suseda k susedovi, dieťaťa k rodičovi. Ale predovšetkým manžela k manželke. Ak už tu niet lásky, potom svetu niet pomoci. Nikdy sa potom ľudia nebudú znášať v láske a úcte pod jednou strechou domu či kostola. Ak sa nebudú hlboko milovať a ctíť v rodine. Ale telefóny, internet, autá a neustále cestovanie a pracovanie nad potrebnú mieru tak rozšírilo naše rodiny, že ich až prakticky niet. Už nevečeriame spolu za jedným stolom a len zopár mohykánov ešte vie ustrážiť spoločný nedeľný rodinný obed. Stali sme sa znova kočovníkmi a blúdime uprostred ľudských vzťahov. Tak veľmi túžime po studni, ale ktosi nám už predal tabletky proti smädu. Sú rovnako klamstvom, ako tie antikoncepcné. Hovoria, že nás urobia šťastnejšími. Ale spýtajte sa vďaka nim bezdetnej stareny, ako to vidí ona. Láska je ako tá voda zo studne. Neznesie ani štipku arzénu, lebo prestane byť vodou. Jedovatá voda je horšia ako žiadna voda... Lebo aspoň nedáva falošnú nádej. Verím, že v čase žblnkajúcej vody z topiaceho sa snehu nájdete vnútorné očistenie vo vode z veľkonočne prebodnutého Kristovho boku.

Andrej Legutký

Ježiš zmenil môj život...



Už si stretol človeka, ktorý sa veľmi zmenil a ty si si to nevedel vysvetliť? Možno je zaľúbený, možno sa mu darí v práci a možno osobne spoznal Ježiša. Prinášam ti príbeh dievčiny, ktorej Ježiš zmenil život.

„Nikdy som neverila, že Boh je reálny.

Považovala som ho za výmysel Cirkvi, biskupov či kňazov. Až raz sa ma osobne dotkol. Zmenil môj život. Zmenil moje bolesti, slabosti a všetko klamstvo v mojom živote. Vyžadovalo si to veľmi veľa času a ochoty ísť za ním.

Po štyroch rokoch snahy ísť za Ježišom, mám celú ‚kopu‘ osobných svedectiev. Keď sa obzriem za seba, do minulosti, nedokážem sa vynačudovať, ako sa môj život a najmä životné postoje zmenili.

Jedným z mojich hriechov bolo neustále posudzovanie iných. Veľakrát som odsudzovala ľudí bez toho, aby som ich bližšie poznala. Odpísala som ich na základe klebiet. Prednedávnom som sa ocitla v podobnej situácii. Spoznala som výnimočného muža. No odrazu sa na jeho adresu začalo ‚valiť‘ obrovské množstvo ohovárania (zámerné poukazovanie na chyby iných). Z každej strany ma presviedčali o tom, aký je nedokonalý, koľko chýb v minulosti urobil. Na niektoré veci som sa ho priamo opýtala. Boli pravdivé. Trápilo ma to. Po určitom čase a po modlitbách sa mi Boh prihovril. Uvedomila som si, že keby sa Boh pozeral na všetky moje prešľapy, všetky podrazy a hriechy, ktoré som v minulosti urobila (nie že by som teraz bola dokonalá) nikdy by ma k sebe neprijal.

Na daného človeka som sa začala pozerat' Božími očami. Boh mu dal šancu zmeniť sa, tak ako mne pred niekoľkými rokmi. Priznávam, že predtým by som danú situáciu riešila úplne inak. Dotyčného človeka by som raz a navždy odpísala a pridala sa k ohováraniam. Dnes viem, že keby Ježiš nezmenil môj život, nebola by som taká šťastná ako teraz.“

vema

Deviatnik k Božskému Srdcu za obnovu viery a jednoty farnosti Vrbov



pokračuje aj v mesiaci apríl. Viditeľným znakom nepretržitého reťazca modlitieb je putovný obraz Božského Srdca, ktorý sa predáva vždy nasledujúcemu modliacemu sa spolu veriacemu. Každý sa modlí doma, v súkromí, podľa vlastného uváženia text z JKS alebo aj iný. Na pamiatku účasti v modlitbovom reťazci každý dostane spomienkový obrázok Božského Srdca.

V mesiaci apríl budú v deviatniku pokračovať:

Meno a priezvisko	č. domu	začiatok deviatnika
Žofia Zemčáková	65	7.4.2008
Katarína Hrebeňárová	136	16.4.2008
Ján Hrebeňár	136	25.4.2008
Mária Kaňová	260	4.5.2008

Dakujem všetkým, ktorí sa doteraz pripojili k modlitbe a teším sa na jej ovocie.

Judita

Druhá diecézna synoda

V mesiaci apríl pokračuje druhá diecézna synoda spišskej diecézy farskými rozpravami, ktoré sa budú zaoberať desiatym tematickým okruhom – SPRÁVA HMOTNÝCH DOBIER. Námety na rozpravu sú nasledovné:

- ✓ Duch evanjeliovej chudoby
- ✓ Právo Cirkvi na časné dobrá
- ✓ Ciele časných dobier Cirkvi
- ✓ Hmotné zabezpečenie služobníkov Cirkvi
- ✓ Podpora apoštolských diel
- ✓ Chudobná Cirkev v službe chudobných tejto zeme

Program sv. omší na mesiac apríl 2008

dátum	čas	úmysel	lektor
1. IV.	7:00	zos. Anna a Jozef Pichnarčík a zos. Anna a Michal Beňo	
2. IV.	19:00	zos. Jozef Parimucha - 30. výr.	Zuzana Kisková
3. IV.	19:00	zos. Anna Lacková	Miriám Zummerová
4. IV.	19:00	zos. Rudolf Kovalčík	Monika Hrebeňárová
5. IV.	8:00	zos. Anna Plutová	
6. IV.	8:00	zos. Ján a Jolana Zakopjan	Anna Blaščáková Ľudmila Vanečková
	10:00	zos. Marta Legutká	Júlia Hrebeňárová Katarína Bodyová
7. IV.	19:00	za zdravie a Božie požehnanie pre rodinu Jozefa Plutu	Mária Hrebeňárová
8. IV.	8:00	za zdravie a Božie požehnanie pre Františka a Annu	
9. IV.	19:00	zos. rod. Rusch	Katarína Matalíková
10. IV.	19:00	zos. Jozef a Mária Pekarčík	Alžbeta Hrebeňárová
11. IV.	19:00	zos. Jaroslav a Helena	Pavol Hrebeňár
12. IV.	8:00	za živých členov ruže sv. Terezky	
	15:00	za Janku a Michala - sobášna	
13. IV.	8:00	zos. Juraj a Mária Matia	Mária Bretzová Marcela Hrebeňárová
	10:00	pro populo	Lucia Čupová Michal Čup
14. IV.	19:00	za mŕtvych členov ruže sv. Terezky	Zuzana Kisková
15. IV.	7:00	za rod. Petra Uličného	
16. IV.	19:00	za rod. Jozefa Magdu	Adrián Paugsch
17. IV.	19:00	zos. Juraj a Berta Stahovcová	Adrián Hrebeňár
18. IV.	19:00	zos. Jozef, Anna, Veronika Galdunová	Mária Knapíková

dátum	čas	úmysel	lektor
19. IV.	8:00	zos. Michal a Mária Magdová	
20. IV.	8:00	zos. Marienka Jankurová - výročná	Lucia Hrebeňárová Katarína Bodyová
	10:00	pro populo	Michal Čup Lucia Čupová
21. IV.	19:00	zos. Mikuláš a Helena Marušak	Monika Hrebeňárová
22. IV.	7:00	zos. Štefan Majkut a zdravie rod. Majkutovej	
23. IV.	19:00	za zdravie a požehnanie Alžbety a Zuzany Kačmarek	Natália Paugschová
24. IV.	19:00		Mária Hrebeňárová
25. IV.	19:00	za zdravie a požehnanie Alojza Kriššáka	Pavol Hrebeňár
26. IV.	8:00	za zdravie a Božiu pomoc	
27. IV.	8:00	za manželov Zummerových – 50 výročie sobáša	Mária Bretzová Anna Blaščáková
	9:30	Podakovanie za 40 rokov manželstva	Júlia Hrebeňárová Lucia Hrebeňárová
28. IV.	19:00	zos. rod. Klesovej	Alžbeta Hrebeňárová
29. IV.	8:00	zos. Michal Smik	Natália Paugschová
30. IV.	19:00	za požehnanie rod. Smikovej	Miriam Zummerová

Sv. omše za účasti detí a mládeže budú vždy v piatok.

V prípade nepredvídanej udalosti (napr. pohreb) bude zmena v úmysloch sv. omši včas oznámená.

Budúcnosť cirkvi nemôže a nebude utváraná tými, ktorí iba vyrábajú recepty, ktorí sa len prispôsobujú danej situácii, ktorí iba kritizujú druhých, ale seba pokladajú za neomylné meradlo. Nebude utváraná tými, ktorí vždy volia pohodlnejšiu cestu, ktorí sa vyhýbajú utrpeniu. Bude utváraná iba silou tých, ktorí majú hlboké korene a ktorí žijú z čistej plnosti svojej viery.

(Benedikt XVI.)

Znechutení z Cirkvi

Médiá nás takmer denne zaplavujú informáciami o „špinavých“ praktikách Cirkvi. Inštitúcia bažiaca po majetkoch, peniazoch, kňazi porušujúci celibát... To sú témy, ktoré zaujímajú súčasných žurnalistov.

Snáď tisíc ráz som sa stretla s tvrdením: Som veriaci, ale Cirkev neuznávam. Dost' absurdné tvrdenie. Súčasťou Cirkvi je predsa každý pokrstený, či sa mu to páči, alebo nie.

Čo pocítite pri vyslovení pojmu Cirkev? Znechutenie a odpor? Vybavia sa vám všetci neverní kňazi, majetkové spory Cirkvi alebo falošní kresťania? Ak áno, tak na Cirkev hľadíte z nesprávneho uhla.

Len veľmi málo žurnalistov prináša o Cirkvi pozitíva. Charita, hospic či iné cirkevné organizácie pomáhajúce ľuďom, sú pre nich nezáujímavé. Osobne som v médiách nepostrehla ani jednu reportáž o kňazoch, ktorí žijú pre svojich veriacich, pomáhajú im, povzbudzujú ich, k deťom prístupujú s láskou. A čo všetci dnešní „svätí“, ktorí svoj čas obetujú chorým? Nezaslúžia si medializáciu?

Nikto nie je bez hriechu. Kňaz, pracujúci dlhé roky v médiách, mi raz povedal: „Biskupi a kňazi, robia jednu chybu za druhou. Aj napriek tomu, Cirkev existuje už vyše dvetisíc rokov. Stále je tu. Je Božím dielom. Keby bola postavená na obyčajných nedokonalých ľuďoch, už dávno by zanikla, tak ako fašizmus či komunizmus.“

vema

Je kostol rozprávková vec?!...

... takúto otázku mi pred časom položil človek, ktorého vídavam dost' často, ale našim jediným spoločenským kontaktom je v prevažnej miere ten najelementárnejší kontakt, ktorým je pozdrav. Priznám sa, že na môj vkus bola odpoveď z mojej strany dost' príkra, alebo ináč povedané, vyjadrovala moje myšlienkové pochody bez toho, aby som rozmýšľala o tom, či pýtajúci sa nemá na mysli niečo celkom iné ako to, čo som svojou odpoveďou vyjadrila ja. Otázka zarezonovala nielen v mojich

ušiach, ale chytila takpovediac za srdce a zahniezdila sa v závitoch šedej mozgovej kôry a začala som nad ňou čím ďalej, tým viac uvažovať.

V každej rozprávke je skryté ponaučenie, nejaký odkaz autora, ktorý pochopíme väčšinou vtedy, keď vyrastieme. Keď počúvajú rozprávku deti, všimajú si najmä dej, obrázky a vtipné dialógy. Rodičia v podvedomí rozoberajú rozprávku do detailov. Rozmýšľajú, aké pekné by bolo nebať sa pustiť do hlbokého lesa, jesť kusy muriva z perníkovej chalúčky a následne sedieť na lopate zlej čarodejnice a preľstíť ju, premeniť sa z Popolušky na princeznú, mať príležitosť neobmedzene používať zázračný prsteň modernej princeznej Arabely, alebo zažiť iné typicky rozprávkové veci. Pri takomto pohľade na položenú otázku je možné prirovnať kostol k rozprávke, s tým rozdielom, že kostol a dianie v ňom, na rozdiel od rozprávky, nie je vymyslené. Ponaučenie, ktoré je skryté v rozprávke je skryté aj v Božom slove, zaznievajúcim v našich kostoloch dokonca aj s podrobným vysvetlením, len my sa často tvárime, že sme ešte nevyrástli a nevieme ho za svet pochopiť. Sme ako deti. Pamätáme si, aké bolo čítanie, čo bolo v Evanjeliu, zapamätáme si často aj to, aký príbeh povedal pán farár v homílii, ale nevieme to všetko akosi aplikovať na svoj život, respektíve sa o to snažíme, ale každý z nás si vypočuté slová vysvetľuje po svojom a vzniká z toho veľký chaos.

Rozprávka sa stáva, v prevažnej miere, nevyhnutnou súčasťou života rodičov a tých, ktorí majú niečo do činenia s malými deťmi. Na druhej strane kostol je v súčasnej dobe reálnou súčasťou života najmä staršej generácie. Rozprávka ľudí väčšinou spája, víťazi v nej dobro nad zlom. Naproti tomu kostol sa v niektorých prípadoch a aj v dnešnej dobe stáva príčinou veľkých rozporov a malých žabomyších vojen. Básnik Milan Rúfus hovorí: „Rozprávka nevznikla preto, aby zaspali detičky, ale preto, aby sa zobudili dospelí.“ Naše kostoly nevznikli preto, aby sme obdivovali ich krásnu architektúru, ale preto, aby sme v nich načerpali duchovnú silu, preto, aby sme mohli plniť poslanie, ktoré sme dostali – vzdávať vďaky, učiť sa a zároveň vytvárať spoločenstvo lásky, preto, aby sme sa my, dospelí, zobudili a nedali zaspáť ani deťom. V konečnom dôsledku môžem odpovedať na otázku položenú v úvode, že kostol je pre mňa naozaj peknou rozprávku, ktorej základom je, na rozdiel od naozajstnej rozprávky, občas tvrdá, ale predsa len realita.

A. Dlužořová

Farská plánovareň

Drahí veriaci, v tejto rubrike by som Vás chcel vždy oboznámiť s mojimi, alebo mne ponúknutými plánmi na zlepšenie farského života. Niektoré sa uskutočnia a prinesú radosť. Iné sa uskutočnia a prinesú sklamanie. A podaktoré sa neuskutočnia a bude to možno škoda. A bude medzi nimi asi aj zopár takých, pri ktorých si s odstupom času povieme: „Chvála Bohu, že sme sa do toho nepustili.“ Úlohou tejto rubriky je aj to, že ak Vás niečo zaujme, môžete mi pomôcť to ktoré podujatie zrealizovať, alebo naopak, trochu ma aj pribrzdiť, ak to budete považovať za potrebné. Vopred Vám ďakujem za ochotu a úprimnosť.

1. Rozbiehame prípravu na sviatosť Birmovania. Preto sa upravila jedna miestnosť v podkroví fary na priestor určený na stretávanie sa vedúcich skupiniek birmovancov s birmovancami. Verím, že sa nám podarí zabezpečiť pravidelné stretávania sa birmovancov pri zaujímavom a podnetnom programe. Už vopred ďakujem vedúcim skupiniek za ich ochotu a farnosť bude aj materiálne podporovať program týchto stretnutí, aby príprava priniesla žiadaný efekt – prehĺbenie viery našich mladých dospelých.

2. Púšťame sa do zateplenia priestoru nad „dufartom“ fary, kde je pingpongová miestnosť, ale bude to miestnosť aj na väčšie stretávania sa birmovancov, či na pohybové aktivity – pantomímu, scény, divadlá. Pozoroval som záujem – zvlášť miništrantov o takéto voľnočasové aktivity a chcem im vyjsť v ústrety. Materiál je už zakúpený a ostáva to urobiť. Verím, že mi drahí veriaci pomôžete so skorým dokončením tohto zámeru.

3. Slovenský skauting si prenajme od farnosti časť záhrady, na ktorej sa začne so stavbou lezeckej steny pre deti a mládež. Projektová dokumentácia sa už dokončuje a začíname fázu stavebného konania. Na skautskom úcte je už vyčlenených na túto stavbu stotisíc korún a pokúšame sa aj o ďalšie granty.

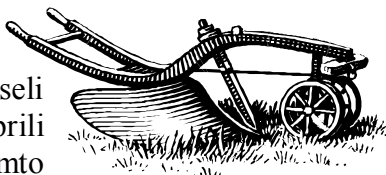
4. Farnosť predáva po schválení hospodárskou radou a otcom biskupom dva pozemky, na ktorých je už zrealizovaná stavba a majitelia domov si chcú dať túto vec do poriadku. Vyšli sme im v ústrety.

Andrej Legutký

Z histórie

POĽNOHOSPODÁRSTVO

Naši predkovia vynaložili veľké úsilie kým získali úrodnú pôdu. Museli vyklčovať a vypaľovať lesy a kroviská. Kypřili pôdu hákom, neskoršie pluhom. Takýmto spôsobom získanú pôdu si veľmi vážili, lebo ich živila a dávala im prácu, predstavovala obrovské bohatstvo. Najbohatší bol ten, kto vlastnil veľa pôdy.



Zaiste by nás nepochválili zato, ako macošsky s úrodnou pôdou nakladáme dnes. Premenili sme ju na pasienky. Na najúrodnejšej pôde vyrastajú rozličné stavby a tým ukrajujeme aj z toho mála čo máme.

Počet gazdovstiev sa často menil. Bolo ich 100 – 150, ale niekedy aj vyše 300. Po veľkom more roku 1710 v celom meste ostalo 16 gazdovstiev. Väčšia časť pôdy ostala neobrobená. Pestoval sa jačmeň, raž (žito), ovos, neskoršie pšenica, ľan, zemiaky, d'atelina (trojka). Pôda sa orala pluhom, ktorý ťahali kone, voly, kravy. Políčka boli oddelené medzami. Sialo sa ručne. Bohatší gazdovia mali neskôr sejačky. Po dozretí sa obilie kosilo ručne, kosami. V neskoršom období boli kosačky u bohatších gazdov. Po vysušení sa viazalo povrislami do snopkov a ukladalo do krížov, mandlí a čutiek. Z poľa sa obilie v takomto stave zvažalo do stodôl, ktorých bolo okolo 100. Stodola mala humno, stránky a poval. Mlátilo sa cepami a na mlynkoch sa čistilo. Neskôr sa začali používať mláťačky – v roku 1942 boli v obci štyri. Obilie sa mlelo v mlynoch. Mestečko malo dva mlyny, z ktorých ostal iba jeden. Majiteľ Rumanovský, po ňom Ján Bigoš, zomlel dvadsať metrákov obilia denne. Občania využívali aj mlyny v blízkej Ľubici.

Zemiaky sa sadili a zbierali ručne. Postupne sa začali používať aj vyorávače. Uskladňovali sa v pivniciach, ktoré boli vyhlbené pod domom. Treba pripomenúť, že Vrbov aj Žakovce boli známe pestovaním zemiakov na Spiši. Rozloha vrbovského chotára roku 1930 bola 1931 ha, štruktúra pôdy bola nasledovná:

- Orná pôda – 1366 ha (70,8 %)
- Záhrady – 8 ha (0,4 %)
- Lúky – 126 ha (6,5 %)
- Pasienky – 51 ha (2,6 %)
- Lesy – 324 ha (16,8 %)
- Nezastavané plochy – 56 ha (2,9 %)

Hektárové výnosy sa pri obilninách pohybovali v rozmedzí od 8 do 12 q z hektára, u zemiakov od 50 do 120 q/ha. Pri priemernej úrode sa v obci dopestovalo približne 3000 q pšenice, 5000 q jačmeňa, 3000 q ovsu a 25000 q zemiakov.

Jednotlivé hospodárstva mali rozlohu od 5 do 15 hektárov. V roku 1944 sa vo Vrbove nachádzali iba tri usadlosti, s výmerou nad 20 ha. Asi 81 – 83 % pôdy bolo v rukách tunajších nemeckých roľníkov. V roku 1945 bol zavedený lístkový systém a povinná dodávka poľnohospodárskych produktov, tzv. kontigenty.

Od roku 1949 sa začala kolektivizácia. V roku 1955 vzniklo menšinové poľnohospodárske družstvo. Celooobecné družstvo so 72 členmi vzniklo v roku 1958. Družstvo hospodáril na výmere 722 ha s počiatočnými veľkými ťažkosťami. V tomto období ťažné zvieratá vystriedali traktory, na polia prichádzajú samoväzy, po nich prvé kombajny. V roku 1973 pracovalo v družstve 107 pracovníkov, z toho 93 členov. Od 1. januára 1974 sa družstvo zlučuje s okolitými obcami a má názov Jednotné roľnícke družstvo „Nový život“ Vrbov. Hospodáril na výmere 2281 ha, z toho 1361 ha ornej pôdy. Celkový počet pracovníkov v tomto období dosiahol počet 343. Úroda u obilovín sa pohybovala nad 30 q z hektára, u pšenice na niektorých poliach do 50 q z hektára, u zemiakov do 200 q z hektára.

Od 28. mája 1998 družstvo znova hospodári samostatne na celkovej výmere 872 ha pôdy, z toho 609 ha ornej pôdy. 6. februára 2003 zaniká. Družstvo bolo najväčším zamestnávateľom obyvateľov obce.

*Jozef Žemba
kronikár obce*

Pokračovanie v ďalšom čísle.

Naše aktivity



Deti píšú Bohu

Ježiško,
akým, že si veľmi blízko,
keď sa mi, akoby si bol so
mnou stále.

Prosím Ťa, so štrubok svoj
prijme. Mám riedky prešiel
v behu na kúšenie mešov.

Budem potrebovať rýchlosť
ako blesk.

Ak nebudeš mať inú radosť,
mohol by si byť na štrubke,
v cieľi a na celej dráhe.

Terko,
11 rokov

Milý Ježiško,
čo porabaš od vtedy, čo si
pred dvadsiacimi rokmi odišiel
do dôchodku? Čo keby si
skúsil bowling? Alebo by si
mohol spievať v eškom
cirkvnom zbere ako moja
babka.

Tvoja kamarátka
Peťa
9 rokov

Milý Bože,

ako ide ďalej len príbeh, čo
si stvoril chlapcov
a dievčatá? Musí byť nejakej
dôvod, prečo si urobil dva
rôzne druhy ľudí.

Ado
6 rokov

Bože,
musím sa vyspovedať.
Strašne ma to mrzí, ale
pozeral som si Playboy, čo
má môj starsí brat Edo. Ak
aj tak sa mi to veľmi
nepáči.

Odpusť,
Dodo
10 rokov

Kedy by som podľahol teba
mohol začať chodiť
s dievčatami?

Božička môj milovaný,
stále sa mi s tebou snívam.
Viem, že si to ty, lebo máš
na hlave korunu a celý čas
chytá ryby.
Nabudúce mi nakúpaj.

Ado,
Gabu
9 rokov

Vydáva: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Vrbov, 059 72 Vrbov 133,
e-mail: dlugosa@gmail.com

Imprimatur udelil Mons. Prof. ThDr. František Tondra 15.12.2006, pod číslom 26/2006
Zaregistrované na Ministerstve kultúry SR dňa 6.12.2006, pod číslom RP 242/2006

Odborný konzultant: Mgr. Ing. Andrej Legutký

Šéfredaktor: Mgr. Ing. Alžbeta Dlugošová

Redakčná rada: Helena Kovalčíková, Marcela Hrebeňárová

Tlač: vlastná – apríl 2008

Počet výtlačkov: 150